

บทบรรณาธิการ

สวัสดีท่านผู้อ่านทุกท่าน วารสารวิชาการศาลปกครอง ปีที่ 26 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม) 2569 ยังคงมุ่งมั่นนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านกฎหมายปกครองและกฎหมายมหาชนให้แก่ผู้ที่สนใจอย่างต่อเนื่อง โดยในฉบับนี้ประกอบด้วยผลงานทางวิชาการ จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ บทความทางวิชาการ บทความวิเคราะห์คดีหลักกฎหมายมหาชน คำแปลการเสวนาทางวิชาการ คอลัมน์นักกฎหมายมหาชนที่น่าสนใจ และคอลัมน์แนะนำหนังสือ

บทความทางวิชาการ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่หนึ่ง “เมื่อคดีปกครองข้ามพรมแดน : ข้อพิจารณาทางกฎหมายว่าด้วยการใช้ระบบการประชุมทางจอภาพต่อคู่กรณีที่ทำนั้ในต่างประเทศ” โดยนางสาวนันทา อักษรพันธ์ ซึ่งศึกษาถึงการดำเนินคดีปกครองข้ามพรมแดนของไทยยังล่าช้าและขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนทั้งในฐานะรัฐต้นทางและรัฐปลายทาง เนื่องจากข้อจำกัดทางอำนาจอธิปไตย บทความนี้จึงเสนอให้ศาลปกครองใช้วิถีทางการทูตควบคู่กับสารบันทึกวาจา (Verbal Note) จากกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อตรวจสอบข้อจำกัด พร้อมเรียกร้องให้รัฐบาลไทยประกาศจุดยืนที่ชัดเจนต่อการร้องขอความร่วมมือทางการศาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็วในกระบวนการยุติธรรม เรื่องที่สอง “ปัญหาประดิษฐ์กับกฎหมายจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ” โดยนายสิริวิทย์ ทิวะกุล มีเนื้อหาว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารงานภาครัฐกับกฎหมายจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ในสองรูปแบบ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้างปัญญาประดิษฐ์ในภาครัฐ เพื่อใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะและการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะพิเศษของความสัมพันธ์และนำเสนอปัญหาในเชิงการกำกับควบคุมที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ดังกล่าว และเรื่องที่สาม “กฎหมายพลังงานฝรั่งเศสในระยะเปลี่ยนผ่าน : รากฐานทางประวัติศาสตร์และการบูรณาการกับสหภาพยุโรป” โดยนายอานันท์ กระบวนศรี มีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายพลังงานของประเทศฝรั่งเศสได้พัฒนาจากการผูกขาดโดยรัฐผู้ประกอบการ ไปสู่การเปิดเสรีตามกฎหมายสหภาพยุโรป การปฏิรูปรูปนี้ไปสู่การเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด การเพิ่มบทบาทผู้บริโภค และการรับมือวิกฤตพลังงาน โดยเป็นการสร้างดุลยภาพระหว่างสามเสาหลัก ได้แก่ บริการสาธารณะดั้งเดิม การแข่งขันเสรี และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในส่วนของบทความวิเคราะห์คดี วารสารฉบับนี้ขอนำเสนอ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่หนึ่ง “การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายปกครองในการควบคุมพืชที่เกิดจากเทคโนโลยีการดัดแปลงพันธุกรรมในประเทศไทย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 384/2557)” โดยนางสาวอรภัทร ตรียมงคลกุล ซึ่งวิเคราะห์บทเรียนกฎหมายปกครองและสิ่งแวดล้อมจากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด กรณีการปนเปื้อนมะละกอดัดแปลงพันธุกรรมโดยเปรียบเทียบกับหลักการระงับไว้ก่อนตามแนวทางของสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย ตลอดจนแนวโน้มตามร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. เรื่องที่สอง “เงื่อนไขความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ. 33/2553)” โดยนายวิษณุพาส พิมพ์อักษร ซึ่งวิเคราะห์คำพิพากษาที่พิพากษายกฟ้องคดีขอให้แก้ไขประกาศกระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในจังหวัดพังงา โดยศาลวินิจฉัยว่าการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการโรงงานชอบด้วยกฎหมาย พร้อมนำรัฐธรรมนูญมาพิจารณาในประเด็นสิทธิขั้นพื้นฐานและการมีส่วนร่วมของประชาชน และเรื่องที่สาม “ความเหมาะสมของการนำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการงานนอกสั่งมาใช้ในการพิเคราะห์ถึงความมีผลของการแจ้งคำสั่งทางปกครองทางไปรษณีย์โดยอนูโลม” โดยนายวิชา เนตรหัตถ์ชัย ซึ่งวิเคราะห์ความเหมาะสมของการนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการงานนอกสั่งมาใช้ในการพิเคราะห์ถึงความมีผลของการแจ้งคำสั่งทางปกครองทางไปรษณีย์โดยอนูโลม ผ่านกรณีศึกษาคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 68/2565

นอกจากนี้ ยังมีเนื้อหาในส่วนของหลักกฎหมายมหาชน จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่หนึ่ง “ข้อยกเว้นการเพิกถอนนิติกรรมทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะในสาธารณรัฐประชาชนจีน” โดยนางสาวสุนิดา คงมั่น เรื่องที่สอง “หลักกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดตัวผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์กรณีผู้ทำคำสั่งทางปกครองเป็นราชการส่วนภูมิภาค” โดยนายมารุต เต็มรัก และเรื่องที่สาม “สรุปความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 129/2550 การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและอธิบดีกรมอนามัย” โดยนายกมินทร์ โรจนปัญญา

คำแปลการเสวนาทางวิชาการ เรื่อง “เมืองที่พร้อมรับมือและสิทธิที่ได้รับการคุ้มครอง : การรับมือความท้าทายทางด้านสภาพภูมิอากาศในเมืองผ่านมุมมองด้านสิทธิมนุษยชน” โดยนายชาญวิทย์ ชัยกันย์ และคณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำการแก้ปัญหาวิกฤตภูมิอากาศและมลพิษ PM2.5 ในเมืองใหญ่ผ่านมุมมองด้านสิทธิมนุษยชนโดยอาศัยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และบทบาทศาลปกครองในการกำกับดูแลรัฐในการคุ้มครองสิทธิในสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม

คอลัมน์ประวัติศาสตร์กฎหมายมหาชนที่น่าสนใจในฉบับนี้ ได้แก่ ศาสตราจารย์หลุยส์ ฟาโรวเอ (Professor Louis Favoreu) นักกฎหมายมหาชนชาวฝรั่งเศส ผู้มีสมญานาม “มิชชันนารีแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญ” ที่ได้พลิกโฉมวงการกฎหมายฝรั่งเศสจากการยึดถืออำนาจสูงสุดของรัฐสภา สู่การยึดมั่นในแนวคิด “นิติรัฐ” ผ่านกลไกการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยรองศาสตราจารย์ ดร.เอื้ออารีย์ อังจะนิล

ส่งท้ายด้วยคอลัมน์แนะนำหนังสือ “กฎหมายปกครอง : พร้อมคำอธิบายมาตราที่สำคัญของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539” ซึ่งเขียนโดย ดร.ทศพร แสนสวัสดิ์ และแนะนำโดยนายสรวิชัย รองเดช

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่ส่งผลงานทางวิชาการมาลงเผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารวิชาการศาลปกครองจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านและเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์ความรู้ในทางกฎหมายปกครองและกฎหมายมหาชนให้กับวงการกฎหมายไทยต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.เอื้ออารีย์ อังจะนิล

บรรณาธิการ